

INSTRUKS FOR VIRKSOMHETS- OG ØKONOMISTYRINGEN I MILJØDIREKTORATET

Instruksen er fastsatt av Klima- og miljødepartementet i medhold av § 3 i Reglement for økonomistyring i staten og trer i kraft 2. februar 2015.

Oslo

departementsråd

1. Innledning

Instruksen inneholder grunnleggende krav til etatens virksomhets- og økonomistyring. Dokumentet beskriver etatens myndighets- og ansvarsområde, herunder roller og hovedfunksjoner, ansvar og langsiktige oppgaver på de enkelte resultat- og virkemiddelområdene. Instruksens tydeliggjør videre virksomhetsledelsens ansvar og andre formelle krav til etaten innenfor økonomistyring. Instruksens må ses i sammenheng med etatsstyringsheftet ”Prinsipper for etatssyring i miljøforvaltningen” og det årlige tildelingsbrevet.

2. Instruksens forhold til økonomiregelverk

Virksomhets- og økonomistyringen i Miljødirektoratet skal følge de krav som er nedfelt i Reglementet for økonomistyring i staten (Reglementet) og Bestemmelser om økonomistyring i staten (Bestemmelsene). Instruksens er et supplement til Reglementet og Bestemmelsene. Fullmaktene som er nedfelt i Bestemmelsene delegeres til direktøren for Miljødirektoratet med de suppleringer og presiseringer som er nedfelt i denne instruksens. Direktoratet skal kunne dokumentere interne rutiner og prosesser i instruksens, retningslinjer og rutinebeskrivelser.

Virksomhets- og økonomistyring i direktoratet skal også følge rundskriv, direktiver og retningslinjer som fastsettes av Klima- og miljødepartementet og andre myndigheter på det aktuelle område, og som er relevante for virksomhets- og økonomistyring i direktoratet. Klima- og miljødepartementet vil i egne skriv til direktoratet presisere myndigheten som delegeres til direktoratet med hjemmel i bestemmelser fra andre myndigheter. Bestemmelsene i instruksens omfatter også krav til den miljøfaglige virksomheten i Miljødirektoratet.

3. Miljødirektoratets myndighets- og ansvarsområder

Miljødirektoratet er et ordinært forvaltningsorgan underlagt Klima- og miljødepartementet, og det viktigste utøvende og rådgivende fagorganet innenfor klimaarbeid, naturforvaltning, forurensning og friluftsliv.

3.1. Oppfølging av nasjonale miljømål

Miljødirektoratet skal bidra til å oppnå de miljøvernpolitiske målene som årlig blir presentert i Prop. 1 S. Miljødirektoratet har et særlig ansvar for å nå miljømålene på de områdene hvor etaten har myndighet og disponerer juridiske, økonomiske og administrative virkemidler. De spesifikke mål, resultatkrav, føringer og oppdrag som Miljødirektoratet skal gjennomføre det enkelte år, blir gitt i det årlige tildelingsbrevet.

3.2. Miljødirektoratets rolle og hovedfunksjoner

Myndighetsutøvelse

Miljødirektoratet skal utøve myndighet, herunder gi konsesjoner og drive tilsyn som er tillagt eller delegert til etaten etter følgende lover med forskrifter:

- Fjelloven
- Forurensningsloven
- Friluftsløven
- Genteknologiløven
- Klimakvoteløven
- Kulturminneløven
- Lakse- og innlandsfiskloven
- Lov om statlig naturoppsyn
- Markaløven
- Motorferdselloven
- Naturmangfoldloven
- Plan- og bygningsloven
- Produktkontrolløven
- Småbåtloven
- Svalbardmiljøloven
- Viltloven

Miljødirektoratet har ansvaret for å drive risikobasert tilsyn, og gjennomføre landsdekkende naturoppsyn i regi av Statens naturoppsyn. Etaten skal videre utøve myndighet etter naturforvaltningsvilkår i vannkraftkonsesjoner, administrere *Samlet plan for vassdrag* og forvalte ulike tilskuddsordninger. Miljødirektoratet skal sørge for informasjon og veiledning knyttet til regelverket de forvalter.

Faglig rådgivning

Direktoratet skal bidra med faglige råd og støtte til departementets arbeid med politikktutvikling, herunder gjennomføre analyser, utredninger og gi råd om tiltak, og til utvikling av regelverk og administrative og økonomiske virkemidler. Etaten skal bidra med samfunnsøkonomiske analyser og kost-nyttevurderinger av tiltak (både positive og negative) som påvirker miljøet. Etaten skal videre fremme forslag om bruk av virkemidler for å nå de nasjonale målene, bistå departementet med å vurdere trusselbildet, herunder vurdere ulike kilders bidrag til miljøproblemer og forslå tiltak for å bedre tilstanden i økosystemene. Som en viktig del av dette arbeidet skal etaten samarbeide med berørte sektormyndigheter.

Faglig styring og veiledning av regionalt og kommunalt nivå

Miljødirektoratet skal veilede kommuner og regionale myndigheter der det er relevant i bruk av lovverk, forskrifter og andre virkemidler der etaten har myndighet eller et ansvar for å gjennomføre nasjonale miljømål. Eksempler på regelverk der direktoratet har en spesielt viktig veilederrolle er naturmangfoldloven, forurensningsloven, plan- og bygningsloven (vurdering av klima og miljø), viltloven, lakse- og innlandsfiskloven, motorferdselloven, friluftsløven, småbåtloven og genteknologiløven. Miljødirektoratet har videre ansvaret for faglig styring og løpende dialog med Fylkesmannen på miljøområdet, samt samordning av Fylkesmannens tilsynsarbeid.

Miljøkunnskap og formidling

Miljødirektoratet skal ha oversikt over status og utvikling i tilstanden i naturen, kunnskap om økosystemene og deres funksjoner, og utslipp av ulike forurensninger, samt effekten av faktorer som påvirker miljøtilstanden, inklusive effekten av egne virkemidler og tiltak. Etaten må kontinuerlig vurdere behovet for økt eller revidert kunnskap om aktuelle problemstillinger innenfor sine ansvarsområder. Etaten skal også sørge for nødvendig rapportering til departementet, og bidra til samordnet innhenting, kvalitetssikring, dokumentasjon og levering av areal- og miljødata.

a) Forskning: Miljødirektoratet skal følge med på og bidra til utvikling og oppfølging av relevant forskning, og være en pådriver for forvaltningsrelevant forskning på klima- og miljøområdet. Videre skal etaten delta i strategisk oppfølging av miljøinstituttene, følge opp relevante programmer i Norges Forskningsråd og arbeidet med utvikling av strategiske instituttsatsinger (SIS) ved miljøinstituttene. Ved særlige kunnskapsmangler kan etaten selv initiere forskning hos andre. Miljødirektoratet skal også bidra inn i internasjonale prosesser, spesielt i Europa for å støtte oppunder regjeringens målsetting i Langtidsplanen for forskning og utdanning.

b) Overvåking: Etaten skal sørge for nødvendig overvåking av utviklingen i miljøtilstanden i samarbeid med andre kunnskapsmiljøer. For alle overvåkingsprogram skal muligheten for bruk av ny teknologi vurderes, herunder bruk av satellittdata. Mulighetene for sambruk av data og måleutstyr skal være en del av vurderingen.

c) Miljødata, kartlegging, databaser og fagsystemer: Miljødirektoratet har rollen som nasjonalt samordningsorgan for miljødata og som koordinator for arbeidet med miljødata og fagsystemer i miljøforvaltningen. Miljødirektoratet skal videre sørge for at miljø- og kartdata er av god kvalitet og blir distribuert på en effektiv og rasjonell måte til brukerne, blant annet gjennom en nasjonal geoportal i henhold til geodataforskriften. Etaten skal sørge for en hensiktsmessig kartlegging, blant annet som grunnlag for effektiv overvåking og for å sikre beslutningsgrunnlag for miljømyndighetene og kunnskapsgrunnlag i planprosesser og energisaker.

I tilfeller der det ikke er miljøforvaltningen selv som er eier og er ansvarlig for datainnsamling bør det etableres løsninger som gjør det mulig å legge ut slike data og sikre felles innsyn med øvrige miljødata.

d) Informasjon og formidling: Etaten skal formidle pålitelig, aktuell og forståelig miljøinformasjon til allmennheten. Hovedkanalen for informasjon om miljøets tilstand og utvikling skal være miljøstatus.no. Kontakt med skoler skal i størst mulig grad integreres i Den naturlige skolesekken.

e) Naturveiledning: Naturveiledningsordningen skal utvikles i samarbeid med nasjonalpark-, verdensarv- og villreinsentre, andre temasentre og utdanningsinstitusjoner.

Internasjonalt miljøarbeid

Miljødirektoratet skal delta i relevante internasjonale konvensjoner, prosesser og arbeid som bidrar til å stanse tapet av naturmangfold, redusere utslipp av klimagasser, utslipp av miljøgifter og redusere andre forurensende utslipp. Miljødirektoratet har en sentral rolle i

arbeidet med oppfølgingen av Norges forpliktelser under EØS-avtalen og i å bruke det nordiske samarbeidet som et virkemiddel i påvirkningsarbeidet.

3.3. Miljødirektoratets ansvarsområder og langsiktige oppgaver på de enkelte resultat- og virkemiddelområdene

Resultatområde 1 Naturmangfold

Tilstand i økosystemene

- a) Bygge opp og vedlikeholde et faggrunnlag for klassifisering av tilstand i økosystemene.
- b) Lede det faglige arbeidet med helhetlig forvaltning av ferskvann og hav- og kystvann.
- c) Bruke og videreutvikle plan- og bygningsloven med tilhørende regelverk som verktøy for å ivareta naturmangfold.
- d) Sikre miljøinteresser i saker om utbygging av vann- og vindkraft, og andre tiltak etter aktuell konsesjonslovgivning (vassdragsreguleringsloven, vannressursloven og energiloven).
- e) Sikre bærekraftig bruk av skog, herunder utvikle miljøkrav for bærekraftig forvaltning av skog og implementere tømmerforordningen.
- f) I samarbeid med jordbruks- og kulturminnemyndigheter, ta vare på verdifulle kulturlandskap.
- g) Utvikle miljøvirkemidler i landbruket og bidra til de årlige jordbruksforhandlingene.
- h) Sørge for tiltak mot fremmede organismer.
- i) Håndtere tilfeller der ikke-godkjente GMOer påvises i norsk natur, koordinere nasjonale høringer i spørsmål om godkjenning av genmodifiserte organismer, avgi slutttilrådninger om GMO til departementet og gi innspill om miljørisikovurderinger vedrørende GMO-legemidler (legemiddelforeordningen).
- j) Sørge for bærekraftig forvaltning av hjorteviltstammene og villreinbestandene, og deres leveområde.
- k) Gjennomføre generelt naturoppsyn på privat og offentlig grunn og gjennomføre oppsyn av rovvilt, villaks og villrein.
- l) Delta, gi råd og faglige vurderinger inn mot de internasjonale forhandlingene under konvensjonen om biologisk naturmangfold, konvensjonen om vern av ville europeiske planter og dyr og deres leveområder, konvensjonen om vern av migrerende arter av ville dyr, CITES konvensjonen om handel med truede arter og deres produkter, Ramsarkonvensjonen, verdensarvkonvensjonen, forørkningskonvensjonen og isbjørnavtalen.
- m) Være nasjonalt kontaktpunkt for Naturpanelet, og koordinere og tilrettelegge for norske bidrag til Naturpanelet (IPBES).
- n) Legge frem Naturindeks for Norge hvert femte år, herunder lede faggruppe for naturindeks.
- o) Lede arbeidet i direktoratsgruppene for kartlegging og overvåking (fremmede organismer, truede arter og naturtyper, marin kystkartlegging).
- p) Synliggjøre verdien av økosystemtjenester i nasjonale og internasjonale prosesser for å utvikle konseptet og forståelsen av det.
- q) Drifte og kontinuerlig forbedre indikatoren for store, sammenhengende naturområder i Norge.
- r) Sørge for metodeutvikling for landskapstypeinndelingen og verdsetting av landskapstyper.
- s) Gjennom styrerepresentasjon og annet samarbeid, sikre at naturforvaltningens behov blir godt ivaretatt i utviklingen av Artsdatabankens produkter.

Truet natur

- t) Samarbeide med sektorene om forbedring av tilstanden for truet natur, herunder lede direktoratsgruppe.
- u) I lakse- og innlandsfiskforvaltningen: regulere fisket, drive genbankvirksomheten, forebygge og bekjempe lakseparasitten *Gyrodactylus salaris* og krepsepest, følge opp arbeidet med å klassifisere laksebestander i henhold til villaksnormen, delta i samarbeidet med Finland og Russland om laksen i nord og lede Norges delegasjon til NASCO.
- v) Følge opp gjeldende rovviltpolitikk og rovviltforliket av 2004 og 2011, herunder følge saksbehandlingsfrister i rovviltsaker, bidra til en tydelig soneforvaltning, veilede rovviltnemnder og Fylkesmenn, videreutvikle samarbeid med Sverige og Finland.

Vern

- w) Utvikle og drifte et landsdekkende overvåkingsopplegg for verneområder.
- x) Følge opp og videreutvikle nasjonalparksentre, villreinsentre, våtmarkssentre, rovviltsentre, verdensarvsentre, naturinformasjonssentre, nasjonalparkkommunene og nasjonalparklandsbyene.
- y) Bidra til økt bred verdiskaping basert på natur- og kulturarven.
- z) Bidra til gjennomføring av verneplaner, herunder fremme nye områder for skogvern, videreføre igangsatte verneprosesser, forestå erstatningsoppgjør, følge opp Statskogs salg av skog ved å bruke forkjøpsretten på areal som er viktige for vern eller makeskifte og årlig rapportere om status og framdrift i skogvernet.
- æ) Følge opp anbefalinger og forpliktelser under Ramsarkonvensjonen, og sikre at det utarbeides forvaltningsplaner som også omfatter kommunikasjon, utdanning og bevisstgjøring om våtmark.
- ø) Ha overordnet ansvar for naturoppsyn og forvaltning av verneområder, herunder veilede i utarbeiding av forvaltningsplaner, skjøtselsplaner og besøksstrategier, godkjenne forvaltningsplaner for Ramsarområder og nasjonalparker, drifte forvaltningsordningen for nasjonalparker og andre større verneområder, og være klagemyndighet for vedtak fattet av forvaltningsmyndigheten i verneområder.

Resultatområde 2 Kulturminner og kulturmiljø

- a) Sikre et godt samarbeid mellom Miljødirektoratet og Riksantikvaren i krysningpunktene kulturarv og naturmangfold, landskap og friluftsliv.
- b) I samarbeid med kulturminnemyndighetene, følge opp kulturminner i utmark gjennom naturoppsyn.
- c) Følge opp Unescos verdensarvkonvensjon nasjonalt og internasjonalt, herunder forvaltningen av verdensarvområdene Vegaøyan og Vestnorske fjorder.

Resultatområde 3 Friluftsliv

- a) Bidra til at allemannsretten holdes i hevd, herunder formidle kunnskap og holdninger om naturvennlig ferdsel og bidra til at viktige områder og ferdselsårer for friluftsliv sikres og tilrettelegges for alle.
- b) Forvalte ordningen med statlig sikring og tilrettelegging av friluftslivsområder, samt øvrige tilskudd til friluftslivsformål.
- c) Ivareta friluftslivets kvaliteter og egenart.
- d) Styrke fylkeskommunenes arbeid med friluftsliv, samt følge opp Fylkesmannens ansvar innenfor friluftsliv med hovedfokus på plansaker og som statens grunneierrepresentant.
- e) Bidra til utvikling og drift av skjærgårdstjenesten.

- f) Følge opp arbeidet med Den naturlige skolesekken og forum for friluftsliv i skolen, herunder drift av nettstedet Friluftsliviskolen.no.
- g) Stimulere til økt fritidsfiske i befolkningen og følge opp jegerregisteret.

Resultatområde 4 Forurensning

- a) Samordne det sektorovergripende arbeidet på forurensningsområdet, og samarbeide med sektorene om faktagrunnlag, analyser og videreutvikling av tiltak og virkemidler.
- b) Følge opp og bistå i arbeidet under regionale og globale avtaler på kjemikalie- og avfallsområdet.
- c) Følge opp arbeidet i EU på kjemikalie-, industri- og avfallsområdet.
- d) Identifisere nye stoffer som oppfyller kriteriene for prioriterte miljøgifter og bidra aktivt til vurderinger av konkrete stoffer i det europeiske kjemikalisamarbeidet.
- e) Formidling av endringer i regelverk og informasjon om helse og miljøskadelige stoffer og produkter.
- f) Følge opp miljøprøvebanken og produktregisteret faglig og administrativt og sikre effektiv bruk av dataene.
- g) Ha oppdatert faglig kunnskap om problemstillinger og virkemidler innen avfallsområdet.
- h) Følge opp og videreutvikle avfallsregelverket.
- i) Bidra til at nødvendige undersøkelser og tiltak gjennomføres i områder med forurenset sjøbunn og forurenset grunn.
- j) Følge opp forurensningsspørsmål knyttet til vannkraftutbygging.
- k) Følge opp egne oppgaver knyttet til NO_x-avgiften og miljøavtalene om reduksjon av NO_x- utslipp samt bistå Klima- og miljødepartementet i gjennomføring av avtalene.
- l) Bidra i arbeidet for å nå EUs grenseverdier, og nasjonale mål for lokal luftkvalitet.
- m) Utvikle og gjennomføre ordningen for overvåking av lokal luftkvalitet, rapportere om status for utviklingen og vurdere behov for tiltak og virkemidler.
- n) Utvikle og følge opp regelverk for ozonreduserende stoffer.
- o) Følge opp handlingsplanen mot støy.
- p) Følge opp Fylkesmannens ansvar for håndtering av støy og luftforurensning i plansaker.
- q) Beregne og rapportere norske utslipp av langtransporterte gasser (LRTAP) til Langtransportkonvensjonen.

Resultatområde 5 Klima

- a) Overvåke, beregne og rapportere om norske utslipp av klimagasser i tråd med de krav som til enhver tid følger av Klimakonvensjonen og Kyotoprotokollen.
- b) Gi råd om framtidig utvikling av norsk klimapolitikk og innrettingen av virkemidler for å redusere utslippene av klimagasser. Bistå departementet med utvikling av virkemidler i by.
- c) Sørge for at kunnskapsgrunnlaget for klimapolitikken oppdateres gjennom regelmessig resultatoppfølging av målene i klimapolitikken.
- d) Ha kunnskap om og oversikt over klimaendringene og konsekvensene for Norge.
- e) Bistå departementet med å tilrettelegge regjeringens helhetlige arbeid med klimatilpassning.
- f) Koordinere det helhetlige arbeidet med klimatilpassning på tvers av sektorer, herunder å drifte klimatilpassning.no
- g) Være nasjonalt kontaktpunkt for FNs klimapanel og koordinere og tilrettelegge for norske bidrag til klimapanelet.

- h) Forvalte Norges deltakelse i det felles europeiske kvotesystemet, inkludert luftfart, og bistå departementet faglig i arbeidet med oppfølging og videreutvikling av kvotesystemet. Være registeransvarlig under Kyotoprotokollen og under EUs kvotehandelssystem.
- i) Delta aktivt, gi råd og faglige vurderinger i de internasjonale klimaforhandlingene under FNs Klimakonvensjon.
- j) Bidrag til Klima- og skoginitiativets arbeid for reduserte utslipp fra avskoging og skogferringelse i utviklingsland (REDD+), med spesielt fokus på etablering av systemer for måling, rapportering og verifikasjon (MRV).
- k) Gi råd om framtidig utvikling av fornybar energi i Norge, og vurdere virkemidler for i størst mulig grad å ivareta naturhensyn og legge til rette for reduserte klimagassutslipp.
- l) Ha oversikt over regelverk og rammebetingelser for kommunenes håndtering av overvann og bidra til å samordne veiledning fra sektormyndighetene og tilrettelegge for tydelige forventninger og gode rammebetingelser for kommunenes overvannshåndtering.
- m) Forvalte rapporteringssystem for biodrivstoff.
- n) Forvalte CO₂-kompensasjonsordningen.
- o) Følge opp refusjonsordningene for HKF/PFK og F-gassforordningen.
- p) Følge opp Fylkesmannens arbeid med å veilede om klimahensyn i plan og overfor kommuner om klima- og energiplaner.

Resultatområde 6 Polarområdene

- a) Godkjenne forvaltnings-, handlings- og strategiske planer på naturforvaltnings- og forurensningsområdet på Svalbard og Jan Mayen.
- b) Støtte Sysselmannen faglig på områder der Sysselmannen har delegert forvaltningsmyndighet.
- c) Gi faglig bistand knyttet til sekretariatets behandling av søknader om støtte fra Svalbards miljøvernfond.
- d) Ha en koordinerende rolle i etatsstyringen av Sysselmannen, jf. instruks av 1. juli 2013 fra departementet om miljøforvaltningen på Svalbard.
- e) Lede Norges delegasjon til arbeidsgruppene AMAP og CAFF under Arktisk råd. Delta i arbeidsgruppen ACAP og PAME og bidra aktivt i prosjektsamarbeidet under Arktisk råd.
- f) Følge opp arbeidet under Isbjørnavtalen.
- g) Lede og bidra til gjennomføring av prosjektene i gjeldende arbeidsprogram for det norsk-russiske miljøvernssamarbeidet, lede den norsk-russiske arbeidsgruppen for reduksjon av forurensning, og delta med faglig støtte i arbeidet for reduserte utslipp fra Petsjenganikel.
- h) Delta i miljøvernssamarbeidet under Barentsrådet.
- i) Bidra i arbeidet med å utvikle BarentsWatch.

Virkemiddelområde Internasjonalt samarbeid

- a) Delta i relevante internasjonale prosesser og arbeide for å påvirke regionale og globale avtaler som bidrar til å redusere miljøproblemene, herunder FNs miljøprogram (UNEP).
- b) Sørgje for at norske interesser på miljøområdet blir ivaretatt ved regelverksutvikling i EU/EØS i ekspertgrupper og komiteer under Europakommisjonen og gjennom nordisk samarbeid i tråd med mandat, EØS-notat og departementets strategi for påvirkningsarbeidet overfor EU.
- c) Bidra til effektiv nasjonal gjennomføring av EØS-relevant miljøregelverk.

- d) Ivareta rollen som program- og prosjektpartner under EØS-midlene og synliggjøre aktiviteter og resultater på miljøområdet.
- e) Delta i relevant samarbeid under Nordisk Ministerråd.
- f) Delta og gi råd og faglige vurderinger i det internasjonale havmiljøarbeidet (OSPAR, CBD, London-konvensjonen og ulike prosesser under FN/UNEP).
- g) Utvikle, sette i gang og følge opp prosjektsamarbeid innenfor områdene miljøgifter, naturmangfold og klima med de prioriterte samarbeidsland; Kina, Brasil, India, Sør-Afrika og Myanmar.
- h) Ivareta direktoratets utøvende ansvar for miljøpilaren i programmet Olje for utvikling.
- i) Stille miljøfaglig kompetanse til rådighet for Norad/Utenriksdepartementet i tråd med Fagsenteravtalen med Norad.
- j) Ivareta norsk myndighetsmedlemskap i utvalgte internasjonale organisasjoner, herunder Verdens naturvernunion (IUCN) og den internasjonale våtmarksorganisasjonen.

Virkemiddelområde Kunnskap

- a) Sikre gode innsyns- og brukerløsninger og karttjenester i databaser som direktoratet har ansvar for.
- b) Miljødirektoratet er hovedredaktør av miljøstatus.no og skal sørge for at status for nasjonale miljømål og indikatorer jevnlig oppdateres og er tilgjengelige på miljøstatus.no. Alle indikatorer som presenteres på Miljøstatus skal oppdateres når nye data foreligger og senest innen 1. juni for rapportering til departementet.
- c) Fremme utvikling av miljøteknologi på etatens ansvarsområder.
- d) Fungere som sekretariat for Miljøklagenemnda og bistå departementet i oppfølging av miljøinformasjonsloven, herunder foreslå kandidater til klagenemnda.
- e) Utveksle media- og kommunikasjonsplaner med departementet og varsle om store mediasaker.
- f) I samarbeid med Utdanningsdirektoratet og Naturfagsenteret følge opp og videreutvikle Den naturlige skolesekken, videre koordinere direktoratenes øvrige informasjonsvirksomhet rettet mot skolesektoren som en del av Den naturlige skolesekken.

Virkemiddelområde Regelverk

Plan- og bygningsloven

- a) Ivareta rollen som sektormyndighet for miljø på direktoratsnivå etter plan- og bygningsloven.
- b) Gi veiledning til regionalt nivå og kommuner om klima- og miljøhensyn i planleggingen og følge opp Fylkesmannens ansvar for håndtering av klima- og miljøverdier i plansaker.
- c) Gi faglige råd til departementet i utviklingsarbeid for ivaretagelse av klima- og miljøhensyn etter plan- og bygningsloven, innsigelsessaker og innvendingssaker til kommunale og regionale planer, samt levere innspill til regionale planer for vannforvaltning, vind- og vannkraft.

Naturmangfoldloven

- d) Sørge for opplæring i naturmangfoldloven, særlig i kommunene, i miljøforvaltningen og andre sektorer ved behov.
- e) Drifte Miljøvedtaksregisteret.

Administrasjon

- f) Delta i samordningsaktiviteter innen Norge Digitalt, og delta i arbeidsgrupper og samordningsaktiviteter innen KOSTRA.
- g) Drifte nettsiden miljokommune.no.
- h) Legge til grunn gjeldende lov- og avtaleverk på arbeidsrettsfeltet som gjelder for statsforvaltningen og følge opp sentrale retningslinjer og tiltak forankret i statens overordnede personalpolitikk.
- i) I tråd med samvirkeprinsippet skal det være særlig oppmerksomhet rettet mot områder hvor virksomheten kan bidra overfor andre sektorer i beredskaps- og samfunnssikkerhetsspørsmål.
- j) Delta som medlem i den nasjonale atomberedskapens faglige råd og det tilhørende kriseinformasjonsutvalget.
- k) Etaten er gitt autorisasjon til å håndtere informasjon gradert t.o.m. hemmelig etter sikkerhetsloven. Etaten er ansvarlig for at dette skjer etter de krav som sikkerhetsloven og tilhørende forskrifter setter.
- l) Delta i, eller gjennomføre minst 2 beredskapsøvelser i året knyttet til gjeldende risiko- og sårbarhetsbilde. Etaten skal rapportere til departementet om deltagelse i og funn på øvelser.
- m) Etaten skal årlig eller ved behov revidere etatens ROS-analyser på beredskapsområdet. ROS-analyser, erfaring fra hendelser og øvelser skal være grunnlag for løpende revidering av beredskapsplanverket.
- n) Planlegge for videreføring av etatens virksomhet ved bortfall av etatens egne lokaler.
- o) Systemer og rutiner skal tilpasses risiko og vesentlighet ved at risikovurderinger inkluderes i planlegging av egne prosesser, prosjekt og tiltak, og legges til grunn ved gjennomføring, internkontroll og oppfølging.
- p) Legge til rette for eventuelle inspeksjoner fra KLD av forebyggende sikkerhetstjeneste.
- q) Oppdatere Grunnlagsdokument for sikkerhet.

Fylkesmannen og fylkeskommunen

- r) Ivareta instruksjonsmyndighet og faglig styring av fylkesmannsembetene. Bidra til god dialog med Fylkesmannen og gi nødvendig veiledning, både i faglig utviklingsarbeid og i krevende enkeltsaker.
- s) Samordne Fylkesmennene tilsynsarbeid.
- t) Veilede Fylkesmennene og kommunene for å sikre enhetlig og effektiv oppgavegjennomføring på miljøområdet.
- u) Bistå Klima- og miljødepartementet i oppfølging av, og samarbeid med fylkeskommunen.
- v) Behandle klagesaker på Fylkesmannens vedtak.
- w) Bistå Fylkesmannen og fylkeskommunene i arbeidet med relevante regionale areal- og miljøplaner.

4. Krav til saksbehandling

Avgjørelser i saker som gjelder økonomi- og virksomhetsstyringen skal som hovedregel være skriftlig dokumentert. Forslag til beslutning skal inneholde en saksframstilling der de faktiske forholdene ved saken er vurdert i forhold til lover, forskrifter eller andre regler som gjelder på området, slik at framstillingen er tilstrekkelig for at den som skal ta avgjørelsen, kan foreta en selvstendig etterkontroll.

5. Styringsdialog og rapportering, jf. Reglementet § 9 og 12 og Bestemmelsene kap. 1.3 og 1.5.1

Styringsdialogen mellom departementet og Miljødirektoratet skal foregå i samsvar med Etatsstyringsheftet ”Prinsipper for etatssyring i miljøforvaltningen”. Hovedelementet i styringsdialogen er tildelingsbrevet. Styringsdialogen skal dokumenteres.

6. Virksomhetsledelse, jf. Reglementet § 4, 9, 12, 14, 16, 17 og 18

Direktøren er virksomhetsleder for Miljødirektoratet og har det overordnede ansvaret for at virksomheten er i samsvar med lover, forskrifter, etiske retningslinjer og andre forordninger knyttet til direktoratets virksomhet. Direktøren har ansvar for at direktoratets økonomi- og virksomhetsstyring er i samsvar med tildelingsbrevet og denne instruksen.

Direktøren må påse at:

- a) det blir etablert rutiner for å følge opp de føringer og oppfylle de krav som er gitt i tildelingsbrevet, og rapporterer om resultatene i perioderapport og årsrapport.
- b) det er opprettet en sentral økonomistyringsenhet med ansvar for å samordne økonomisaker internt i direktoratet og stå for kommunikasjonen med departementet og Riksrevisjonen i økonomisaker.
- c) det er foretatt risikoanalyser av alle vesentlige sider ved virksomheten, og at analysene i nødvendig grad følges opp med risikoreduserende tiltak og legges til grunn ved gjennomføring, oppfølging og intern kontroll.
- d) direktoratet har et effektivt og hensiktsmessig økonomi- og lønnsystem som har innebygd tilfredsstillende økonomikontroll.
- e) det med utgangspunkt i omtalen av de strategiske utfordringer og mål i tildelingsbrevene og direktoratets rolle, utarbeides langsiktige planer for den interne organisasjons- og kompetanseutvikling, kommunikasjonsbehovet med omverden og ressursbehov.
- f) det hvert år utarbeides en års-/virksomhetsplan for det gjeldende året for å sikre gjennomføringen av de resultatkrav, føringer og oppdrag som er gitt i det årlige tildelingsbrevet, og at det er foretatt risikoanalyser av alle vesentlige sider ved virksomheten i Miljødirektoratet, og at analysene i nødvendig grad følges opp med risikoreduserende tiltak.
- g) det utarbeides et internbudsjett med utgangspunkt i de tildelte midler og års-/virksomhetsplan og at det føres et internregnskap for oppfølging av forbruket av tildelte midler.
- h) det med utgangspunkt i års-/virksomhetsplanen og internbudsjettet utarbeides internt budsjett disponeringsskriv med fullmakter til å disponere budsjettmidler.
- i) Direktoratet har et miljøledelsessystem. Det oppfordres til å bruke rapporteringssystemet MiljøRapp. Miljøpolitikken for statlige innkjøp av prioriterte produktgrupper er en obligatorisk del av miljøledelsessystemet i virksomheten. Se for øvrig punkt 8.3.

Dersom direktøren oppretter en særskilt intern revisjonsenhet eller ønsker å kjøpe en slik tjeneste fra konsulenter, skal oppgavene presiseres i særskilt instruks som skal foreligge samtidig med opprettelsen. Departementet skal ha kopi av instruksen.

7. Fullmakter

7.1. Fullmakt til å opprette og inndra stillinger

Direktøren har fullmakt til å opprette og inndra stillinger innenfor rammen av driftsbevilgninger som stilles til disposisjon for Miljødirektoratet i tildelingsbrevet. Oppretting og inndragning av stillinger skal skje i samsvar med bestemmelsene i tjenestemannsloven og hovedavtalen i staten. Opprettelse av stillinger som forutsetter at den tilsatte blir beskikket av Kongen i statsråd, skal fremmes Klima- og miljødepartementet.

7.2. Fullmakt til å pådra staten forpliktelser om utbetaling i fremtidige budsjettår.

Miljødirektoratet kan ha utestående bestillinger og tilsagn om tilskudd ved utgangen av et år dersom særskilt bestillings- eller tilsagnsfullmakt for vedkommende budsjettpost er tildelt fra Klima- og miljødepartementet. Utestående bestillinger og tilsagn skal ikke overstige fullmakten med tillegg av eventuelle beløp som er overført til neste budsjettår under den aktuelle budsjettposten.

Utbetalinger som forutsettes foretatt i framtidige budsjettår, må dekkes innenfor den til en hver tid gjeldende tildeling på den aktuelle posten. Tilsagn om tilskudd skal normalt ikke gis for lengre tid enn tre år, dvs. bevilgningsåret pluss to år til. Den sentrale økonomienheten skal ha en samlet oversikt som til en hver tid viser alle utestående bestillinger og tilsagn.

Bestillings- og tilsagnsfullmakter gjelder kun for ett år. Utestående bestillinger og tilsagn som forventes utbetalt i senere budsjettår, må dekkes innenfor nye fullmakter for det aktuelle året. Forslag om slike fullmakter fremmes i den ordinære budsjettprosessen.

8. Andre bestemmelser

8.1. Budsjettdisponeringsmyndighet, jf. Bestemmelsene kap. 2.5.2.1, 5.2.3 og 5.3

I alminnelighet skal delegering ikke gå til andre enn ledere av formelle organisatoriske enheter i Miljødirektoratet. Direktøren kan likevel delegerer eller gi samtykke til å viderelegerer budsjettdisponeringsmyndighet til ledere av prosjekter og lignende som blir tildelt betydelige midler. Delegering av budsjettdisponeringsmyndighet skal være skriftlig. Den som mottar delegert budsjettdisponeringsmyndighet, må avgi signaturprøve som oppbevares i den sentrale økonomienheten.

8.2. Virksomhetens årsregnskap, jf. Bestemmelsene kap. 3.4

Virksomheten skal utarbeide og avlegge et årsregnskap med noter i tråd med Bestemmelsene, rundskriv fra Finansdepartementet og krav fra overordnet departement.

8.3. Betalingsformidling, jf. Bestemmelsene kap. 3.8

Klima- og miljødepartementet eller den departementet bestemmer, velger kontofører i henhold til Finansdepartementets rammeavtale og avtaleverk og sørger for å opprette arbeidskonti hos kontofører

8.4. Anskaffelser, jf. Bestemmelsene kap. 5.3

Ved alle anskaffelser som protokollføres skal det så vidt mulig inngås skriftlig kontrakt med leverandøren. Bestillinger av varer og tjenester for lavere beløp enn det som medfører krav til

protokollføring, skal så vidt mulig bekreftes skriftlig. Dersom Miljødirektoratet får tildelt bestillingsfullmakter skal disse behandles som omtalt i punkt 7.2. Direktoratet skal vurdere miljøkonsekvensene og livsløpskostnader i tråd med lov om offentlige anskaffelser.

8.5. Forvaltning av tilskuddsordninger kap. 6

Forvaltning av tilskuddsordninger skal følge regler som er fastsatt for den enkelte ordning og for øvrig kap. 6 i Bestemmelsene.

8.6. Forvaltning av verdipapirer, jf. Bestemmelsene 5.4.7

Saker vedrørende erverv eller salg av verdipapirer fremmes av Klima- og miljødepartementet gjennom budsjettprosessene. Etter Stortingets beslutning om erverv eller salg bestemmer Klima- og miljødepartementet videre behandling av saken. Dersom ikke annet bestemmes i den enkelte sak, skal verdipapirer oppbevares i Verdipapirsentralen.

8.7 . Forvaltning av fond, jf. Bestemmelsene kap. 3.6

Miljødirektoratet er delegert ansvaret for forvaltning av Statens fiskefond og Viltfondet. Fondene skal forvaltes i samsvar med retningslinjer gitt av Klima- og miljødepartementet og kap. 3.6 i Bestemmelsene.

Instruks om avhending av statlig eiendom m.v

Forslag om salg av statlig fast eiendom fremmes for Klima- og miljødepartementet og behandles i samsvar med instruks om avhending av statlig eiendom fastsatt ved Kgl. res. av 19. desember 1997 (FAD).

Normalinstruks for utrangering og kassasjon av materiell og bygninger samt for avhending av materiell som tilhører staten.

For utrangering, kassasjon og avhending av materiell og utstyr som tilhører staten, følges reglene fastsatt i Normalinstruks for utrangering og kassasjon av materiell og bygninger samt avhending av materiell som tilhører staten, Endret ved kgl. res. av 18. desember 1987.